I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 53. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го БЕРЕЗНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 24, 1967 No. 53. VOL. LXXIV.

Христос Воскрес із мертвих!

ПО ВАЖКИХ ТЕРПІННЯХ ПРИЙДЕ ПОВНА ПЕРЕМОГА ДОБРА НАД ЗЛОМ

ВЕЛИКОДНЄ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ, ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО АРХИЄПИСКОПА І МИТРОПОЛИТА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ЗДА

Воскресення Христове є не тільки основною правдою Християнства, але також правдою, яка пояснює ціль терпінь, смерти і воскресення Господа Нашого Ісуса Христа.

Христові учні, йдучи з Єрусалиму до Емаусу, не могли у своїх умах погодити два великі контрасти, а саме: тріюмфальний похід Квітної Неділі з хресною дорогою Великої П'ятниці. Вони не могли згармонізувати радісні оклики „Осанна" з диким ревом „Розпни Його". В їх уяві пересувалися радісні картини торжественного в'їзду Христа Господа до Єрусалиму, а одночасно прикрі переживання Страсного Тижня: ув'язнення, несправедливий засуд, криваве бичування, хресна дорога, розп'яття, смерть і гріб. Але Воскреслий Христос розв'язав їх проблеми, кажучи: „Чи ж не треба було Христові так страждати й увійти у свою славу?" (Лк. 24:26)

Ми вдячні Воскреслому Христові за велике таїнство воскресення із мертвих. Своїм воскресенням Христос дав очевидний доказ, що Божа правда не дасться покласти в ніякий гріб, щоб у ньому завмерти, хоч могутні цього світу намагаються скувати її в гробі. Цю правду чітко підкреслює Воскресення Господнє та історія Христової Церкви.

Як перемога Воскреслого Христа над смертю і Його прославлення не виключали терпінь, а навіть смерти на хресті, так і Його Церква, хоч має Божу запоруку, що „пекельні ворота її не подолають" (Мат. 16:18), одначе крім її розцвіту і успіхів, треба було Церкві йти хресною дорогою, тільки в іншій формі від Жертви Голготи. Від терпінь і мук не були вийняті навіть найближчі Христові учасники, тобто апостоли учні та визнавці Христа всіх віків Терпіння, труди, жертви в їх апостольській праці були неначе конечною перед умовою до сповнення їхнього післанництва та вічної нагороди у Небесному царстві Якщо б Христові апостоли були зневірилися, як учні з Емаусу, та покинули Христовий виноградник, то хто був би сьогодні знав про них? Ніхто, Їх життя і домашні зайняття були б покриті попелом забуття. Завдяки вірній службі Христовій аж до кінця, вони удостоїлися великого прославлення у Христовій Церкві та вічної нагороди в небі.

Гляньмо на св. Иосафата Хто знав би про нього, якщо б він не був би пішов за Христом та посвятив свої таланти для прославлення Бога і спасіння людських душ. Ніхто не знав би про нього Він був би собі спокійно жив родинним життям, як сотки тисяч інших юнаків тодішніх часів.

І сьогодні вороги розпинають Христа в Його вірних визнавцях, не тільки поодиноких людей, але цілі християнські громади й народи а між ними також нашу Українську Церкву, яка переживає свою Голготу, та скована в гробі мовчазного підземелля. Хоч яке важке життя нашої Церкви і народу в поневоленій Україні, то це найкращий доказ, що Воскреслий Ісус приготовляє її і наш нарід до воскресення і перемоги. Ми віримо, що по тих важких терпіннях прийде повна перемога добра над злом. Ми віримо, що Церква знову прославиться в Бозі. Хоч грізна небезпека розпростерла свої чорні крила над нашою Церквою й над українським народом поза залізною заслоною, то Воскреслий Ісус далі піддержує на дусі наших страждаючих Братів і Сестер. Про цю моральну силу й віру в Бога заговорила большевицька преса, підкреслюючи, що на західніх землях України важко викорінити християнську релігію, хоч совєтська влада в боротьбі з християнською релігією вживає адміністраційних засобів та пресу, кіно, театри, радіо, телевізію і школи, а навіть подекуди ще далі терору. Ми клонимо голови перед нашими українськими Христовими визнавцями та молимо Бога, щоб Голгота Української Церкви й українського народу скоро закінчилася.

В світі таїнственної правди Воскресення Христового годиться нам заглянути на дійсне духове обличчя української спільноти у вільному світі, особливо в З'єднаних Державах Америки. Боже Провидіння запровадило нас сюди, до країни свободи й добробуту, але як ми ставимося тут до релігійного питання? Чи всі наші народні й політичні організації будують своє громадське життя на сильних основах Христового вчення? Нехай кожний сам себе спитає, чим він прислужився для Божої слави і народної справи? Яку жертву поніс для збереження християнської релігії з гарним нашим українським обрядом і традиціями? Скільки покликань дали родичі до священичого і монашого стану?

Релігійного питання не можемо залишити на боці, тільки мусимо його ставити на першому місці в особистому і суспільному житті. Пам'ятайте, що кожний успіх життя включає в собі жертви, труди й терпіння. Також успіх у розбудові нашого церковного й народного життя вимагає від нас жертви, труду й терпінь. І що станеться, як на життєвій дорозі серед джунґлів матеріялізму, атеїзму та індиферентизму позолі затратимо світло Христової віри? Відповідь коротка: Зблудимо та пропадемо дочасно і вічно. Правда, що маємо багато ідейних та релігійних Українців католиків, які своєю працею, трудами й пожертвами причинилися до розбудови всіх наших церковних і народних установ у ЗДА. Однак, чи всі Українці католики є ревними визнавцями Воскреслого Христа? Чи всі мають відвагу прилюдно визнавати Христа Господа? Чи всі є льояльні Українській Католицькій Церкві та її законному Проводові? Може є такі, що бояться найменшої тіні ворожих погроз? Що було б з Українською Католицькою Церквою, якщо б вона мала таких слабодухів? Відповідь на це питання є така: Вона ніколи не могла б розвинутися в Українську Католицьку Митрополію у ЗДА. За працю, труди, терпіння і посвяту Українців під проводом Владик і духовенства Воскреслий Христос поблагословив і закріпив свій Виноградник.

Праця на церковному і народному полі ще не закінчена. Наша церковна і народна нива ще не є зовсім оброблена через брак робітників у Винограднику Христовім. Треба нам більше священиків до праці. Від збільшення рядів духовенства залежить тут наше українське „бути або не бути".

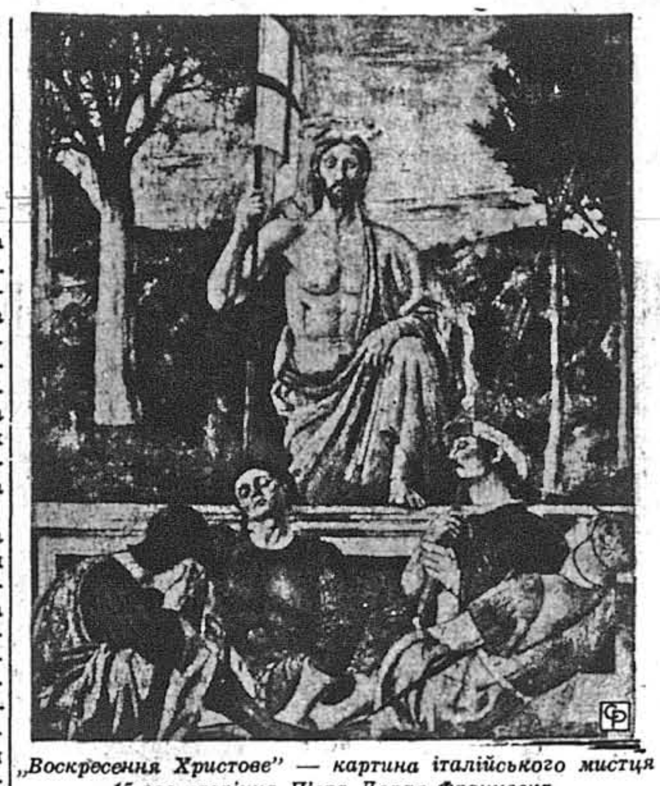
При цій святковій нагоді Воскресення Христового складаю щиру подяку тим батькам і матерям, що дозволили своїм синам вчитися на священиків, а своїм дочкам стати монахинями, вчительками і виховницями української дітвори. Також не можу забути за тих священиків, Сестер, редакторів, учителів та шляхетних людей, які піддержували покликання в серцях молоді до священичого і монашого стану. Щира подяка всім добродіям, що своїми пожертвами допомагають молодим семінаристам стати священиками. Зріст покликань до духовного стану запевнить нашій спільноті духовну обслугу.

Нехай Воскреслий Христос благословить усіх, що причинилися до розбудови наших церковних і народних установ.

Як в часі Великодніх свят засядете з ріднею і приятелями до столів із „Свяченим", не забудьте пом'янути тих, що не мають спромоги відсвяткувати Великодніх свят згідно з нашою традицією.

Нехай спочине благословення Господнє на Вас — завжди, сьогодні і повсякчас і на віки вічні.

Христос Воскрес!
† АМВРОЗІЙ
Митрополит

„Воскресення Христове" — картина італійського мистця 15-ого сторіччя П'єра Делля Франческа.

Сіям дозволив на базу найважчих бомбардувальників ЗДА

Банґкок, Таї. — Уряд Таї (Сіяму) дозволив на стаціонування на новозбудованому великому летовищі могутніх американських бомбардувальників Б-52, які дотепер — в числі коло 60 — були стаціоновані на тихоокеанському острові Ґуамі. Частина тих бомбардувальників буде перенесена на летовище біля Саттагіп в Таї: коли з Ґуаму треба летіти 5-6 годин у воєнних місіях проти комуністів у В'єтнамі, то з тієї бази в Таї треба для цієї цілі найвище півтори до двох годин. До того, летючи з Ґуаму один бомбардувальник Б-52 міг виконати тільки одну місію денно, а маючи за базу Таї — він зможе зробити кілька таких місій денно. Важкі бомбардувальники Б-52 були використовувані головно для бомбардування підземних коридорів і укріплень комуністів в різних частинах південно-в'єтнамської джунґлії, а також для бомбардування так званого шляху Го Чі Мінга, що веде з Північного В'єтнаму через Ляос до Південного В'єтнаму і просмику між Північним В'єтнамом і Китаєм. Зрештою — тих важких літаків не вживають до налетів проти Північного В'єтнаму, бо вони досить неповоротні й мають куди меншу швидкість, як модерні джети. Державний секретар Дін Раск висловив в імені президента Джансона таїському (сіямському) урядові публічно подяку за той новий доказ великої прихильности та солідарности у боротьбі проти комуністів. Сіям був перший, що прислав був свою військову формацію проти комуністів у Корейській війні і він має також своє військо на протикомуністичному фронті у Південному В'єтнамі.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ІВАНА КУРАХА У СТОЛИЦІ ПАКІСТАНУ

Карачі, Пакістан. — Відомий український артист-маляр Іван Курах, який постійно живе у Цюріху в Швайцарії, улаштовує тепер індивідуальну виставку своїх 78 образів у Карачі, столиці Пакістану. Виставка відбувається під патронатом і в будинку державної Ради Мистецтва Пакістану, а відкриття виставки мав перевести пакістанський міністер освіти. Якщо мистцеві залишиться ще досить образів після тієї виставки, то він плянує в поворотній дорозі зробити її ще в Тегерані, в Ірані, в Аммані, в Йорданії та Бейруті в Ливані, а в майбутності також в Атенах і в Каїро.

ВІДЗНАЧАТЬ 60-ЛІТТЯ ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО

Шикаґо. — Тут відбудеться 15-го квітня о 7-й г вечора, в школі Шопена вечір-концерт, присвячений колишньому диригентові Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, бандуристові і композиторові Григорієві Китастому, з нагоди його 60-ліття. Виступлять: співаки О. Гошуляк, Оксана Бринь, Ігор Зайферт, пініст Річард Зґодова, Хор з Шикаґо, Ансамбль бандуристів при ОДУМ-і, Танцювальний Ансамбль „Дніпро" та, як промовець, письменник Улас Самчук. На концерті буде виконано кілька релігійних композицій Г. Китастого.

Василь ЩУРАТ

НА ВЕЛИКДЕНЬ

Злинуть воскресні пісні,
Сядуть на наші поля;
Вже у весняному сні
Чує їх рідна земля.

З гір їх несе вже струмок,
Шум їх вітає в гаях;
Дай їм крилець ластівок,
Весно дай сонячний шлях!

Буде Великдень у нас,
Празник — без горя і сльоз;
Руку подасть нам наш Спас,
Волю нам дасть наш Христос.

Відки б не вийшов наш враг,
Зломить його наш опір;
Вгору піднятий наш стяг
Блисне вогнем нових зір.

Жах доберється до варт
Наших одвічних тюрем;
Дасться нам сила і гарт,
Ми своє живо зберем.

Чуєте, браття, вже дзвін,
Дзвін Великодніх пісень?
В гурт один кличе нас він,
День Воскресення — наш день!

Виявлено шпигунську сіть, що працювала для СССР на базах НАТО

Рим. — В Італії арештовано парашутиста й парашутного інструктора Джорджіо Рінальді, його дружину і їх приятеля-шофера за шпигунську роботу в користь Совєтів. У ході переслухання їх виявлено, що існувала ціла шпигунська сіть, що працювала для Москви на різних базах збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО), головно в південній Европі, в Італії, Еспанії, Греції і на Кіпрі. Названі італійські шпигуни виявили багато призвищ цивільних і військових осіб різних національностей, між ними й американців — пишуть газети. Головним організатором, керівником і зв'язковим був аташе в совєтській амбасаді у Римі Юрій Павленко, якого схоплено, так мовити, на гарячому, коли він в околиці Риму підіймав мікрофільми, залишені йому в одній скритці. Юрій Павленко з дружиною Наталею і 6-річним сином Анатолем негайно після того відлетіли чеським літаком до Праги, а відтіль до Москви. За газетними вістками — та шпигунська сіть охоплювала коло 300 цивільних і військових осіб. Зокрема шпигуни в користь Совєтів діяли на чотирьох американських базах в Еспанії. В помешканні Джорджія Рінальді знайдено могутній радіоприймач та списки різних шпигунських псевдонімів, тайні коди для взаємного порозуміння й інші докази шпигунської діяльности. Італійські власті зберігають покищо мовчанку про всю цю справу.

В Юґославії загострився давній конфлікт між хорватами і сербами

Беоґрад. — 17 хорватських культурних установ і організацій, між ними хорватська Академія Наук, виступили одверто проти нехтування хорватської мови й культури централь н и м и сербськими властями та сербськими установами. У відповіді група сербських письменників проголосила резолюцію з гіркими докорами на адресу хорватів та вимогою, щоб сербських студентів навчано в університеті в Загребі по - сербськи. У цій справі нараджувались проводи обох комуністичних партій, які бачать „темні сили" за кулісами того прилюдного спору. Однак сербська преса ляється проти хорватів та інших національностей в Юґославії, які беруть сторону хорватів, закидаючи всім їм „реакційний націоналізм". В Юґославії є шість автономних „республік": Сербія, Хорватія, Словенія, Босня - Герцеґовіна, Чорногора і Македонія, і всі вони ніби мають рівні права, як також їхні мови рівнорядні. Однак насправді серби грають ролю „старшого брата", взоруючись на відношення москалів до інших „самостійних" совєтських „республік" та їхніх народів і національних мов. Публічні виступи хорватських культурних діячів і реакція сербських „старших братів" відбилися відгуками вже на сторінках керівних юґославських комуністичних газет. Таким чином ця ніби культурна справа стала внутрішньо - політичною справою, яка компромітує центральний сербський комуністичний уряд і його національну політику.

У БРАЗИЛІЇ ПЕРЕВОЗЯТЬ ОБРАЗ ГОШІВСЬКОЇ БОГОРОДИЦІ

Прудентопіль, Бразилія. — Як повідомив журнал „Український Місіонар" ч. 2 за 1967 р. у Прудентополі та по різних оселях довкола того великого міста, де живе чимало українців, у кінці минулого року і на початку цього побувала в супроводі священиків ікона — образ Гошівської Богородиці. Вона побувала між українцями-католиками в Барра, Вермелі Киймадас - Віторія та ін., де вірні масово, не раз по 200 осіб, приступали по відправі до св. Причастя.

УСІМ НАШИМ СПІВГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ВІДЗНАЧАЮТЬ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ ЗА НОВИМ КАЛЕНДАРЕМ, БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!
ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
— і —
В-ВО „СВОБОДА"

ХРИСТОВЕ ВОСКРЕСІННЯ Є САНКЦІЄЮ ВСІЄЇ НАШОЇ ВІРИ

ВЕЛИКОДНІЙ ПРИВІТ, КИР ЙОСИФА ШМОНДЮКА, УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЄПИСКОПА СТЕМФОРДУ

ХРИСТОС ВОСКРЕС! Вітаю вас щиро в цей Великий День нашим традиційним привітом. Цей привіт, це слова повні значення: в них маємо весь зміст нашого життя, всю рацію існування, основу святої віри, всю надію наших кожноденних змагань.

Св. Церква бажає, щоб ми цю правду віри завжди пам'ятали, не тільки у Великодній час, але кожного дня серед усіх радощів і смутків, серед усіх діл, труднощів і осягів Тому й наш східній обряд увів у звичай присвячувати кожну неділю в році пам'яті Христового Воскресення; кожна неділя це неначе великдень, що в своїх літургічних піснях нагадує нам. Христове Воскресення Це найбільше чудо, що його Христос вчинив. Коли всі інші чуда могли люди, за Божою поміччю, вчинити — і пророки, апостоли й святі таки чинили — то одного чуда не могли вчинити, — самому встати з гробу мертвих. Це й вчинив Христос і тим прибив печать Божества на всю Свою науку, тим і надав обов'язуючу силу всім Своїм наказам, тим доказав, що Він дійсно Бог.

У Христовім Воскресенні вся Його наука має санкцію і у світлі того ж Воскресення всі Його науки набирають розуміння, оскільки це можливе людському обмеженому розумові. Як то дивувались люди, що Христос творив нечувані діла, чи виголошував нечувані досі науки. Спаралізованому колись казав Ісус: „Відпускаються твої гріхи." Фарисеї доріками: „Цей хулить; хто ж може відпускати гріхи, тільки один Бог." Тепер у світлі Христового Воскресення відпущення гріхів стає ясним і зрозумілим. (Матт. 9, 2) „Кому відпустите гріхи, відпустяться їм" Це міг тільки один Бог сказати, та й передати цю власть людям. Це зробив і Воскреслий Христос.

Пригадаймо важкі слова Ісуса: „Хто любить батька Колись сказав Христос: „Заки Авраам був, Я є." Це доказав Ісус Своїм Воскресенням (Іван 8, 58). Який чоловік відважився б поправляти чи доповняти Св. Письмо? Це Христос зробив, і у світлі Його Воскресення розуміємо ясно Його слова. або матір або сина або дочку більш мене, не є мене гідний" Котрий чоловік міг би такої любови вимагати від людей? Тільки Бог. І цього вимагав Христос від Своїх учнів, і у світлі Його Воскресення Його вірні віддають Йому таку любов". (Матт. 10, 37).

„Я дам вам Своє Тіло й Кров на поживу". (Іван 6). При тих словах багато учеників відійшли від Христа. „Як той може нам дати своє тіло їсти?" У світлі Воскресення розуміємо Христа. Сказав Ісус: „Це є Моє Тіло... це Моя Кров..." „якщо не їсьте Тіла Сина чоловічого, і не п'єте Його Крови, не маєте життя в собі." Тільки Бог міг це сказати, Той, що доказав Своє Божество у Своєму Воскресенні.

„Ідіть, навчайте всі народи... Хто вас слухає. Мене слухає". Тільки Воскреслий Христос міг такі далекосяглі слова висказати. Так, Христове Воскресення є санкцією всіх Його слів і діл, санкцією всієї нашої віри. Тому Апостол Павло каже: „Якщо не воскрес Христос з гробу, марне наше проповідання, марна наша віра."

Ось причина Великодної радости! Радіймо отже Христовим Воскресенням, бо смерть вже не є кінцем всього; Христос побідив смерть Своєю смертю та встанням з гробу. Збудім в собі глибоку віру в Його Божество; приймім Його науку — всю; приймім Його Церкву, як нашу вчительку на дорозі життя; ідім Його слідами з найбільшою певністю. Тоді поборемо всі труднощі життя, уподібнімося до Воскреслого Спасителя та матимемо запоруку нашого славного воскресення в майбутньому.

† Иосиф
Єпп. Стемфорду

З НАДІЄЮ НА НАШЕ ВЛАСНЕ ВОСКРЕСІННЯ

ВЕЛИКОДНЄ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ 1967. КИР ЯРОСЛАВА ҐАБРА, ЄПИСКОПА ЄПАРХІЇ СВ. ОТЦЯ НИКОЛАЯ

Славні запевнення Господа нашого Ісуса Христа для тих, що люблять та виконують Його Божественні закони в послусі Його Церкві, не знаходять кращого віддзеркалення, як у Його Світлому Воскресенні, що являється наріжним каменем нашої віри.

Це саме у світлі Христового Воскресення наші досвіди, непорозуміння, а особливо наші хрести можуть бути зрозумілі в їхньому правдивому світлі, а їхня доцільність є в повній гармонії з надією на наше власне воскресіння і відкуплення. Радість, що її зазнаємо із участи у великодніх напівах і молитвах, підносять наші уми і збуджують надію, що всі наші жертви і труднощі є нічим супроти радости, яку приготовило всім нам Христове Воскресіння.

Серед змінливих обставин нашого життя ми є підбадьорені вірою, що блеск Христового Воскресіння матиме вплив і на нас та, що радість, яку ми зазнаємо в цьому житті тільки в недоскональій мірі, буе нашою повною радістю в майбутньому вічному житті.

Нашим обов'язком є наповнити наше життя вірою в Боже Провидіння, надією на Його милосердя та прив'язанням до Його Церкви. Хай наші сподівання на вічну нагороду будуть передсмаком щасливости і миру вже тепер, а особливо в тому святочному часі, коли ми з почуттям християнської любови і вирозуміння жертвуємо наші покірні молитви до Божественного Спасителя всієї вселенної.

Ми маємо сильну надію, що щедрі благодаті, які спливають на людей в цьому великодньому часі, сплинуть і на нашу Українську Католицьку Церкву, Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, усіх Українських Католицьких Владик, священиків і монахів та на всіх вірних Єпархії св. Отця Николая і наших братів та сестер, розсіяних по цілому світі.

Христос Воскрес!

Ярослав
Єпископ Єпархії св. Отця Николая

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

У сяйві Воскресіння

Цієї неділі вся християнська Америка і в ній велика частина українських католицьких парафій відзначають велике свято Воскресіння Христового. Деяка кількість громадян, які придержуються ще в церковних святах старого календарного стилю, в тому числі й частина українських католицьких парафій та більшість наших православних громадян, святкуватимуть цей Великий День 30-го квітня. Але суть справи не тільки в тому, коли ми Великдень відзначаємо — дата ж цього великого свята кожного року змінюється — а головно в тому, як ми його святкуємо. Правду сказавши, нам усім було б легше й веселіше на світі жити, бо ми були б ліпші, якби ми кожної неділі і кожного дня в році пам'ятали про Великдень, пам'ятали про Воскресіння, попереджене страстями і смертю.

У хвилині, як приготовляємо до друку перше цьогорічне великоднє видання „Свободи" — друге появиться з нагоди Великодня за старим стилем — за вікном небувала в цій порі року в цій частині світу сніговія. Груба верства снігу вкрила вулиці, доми і дерева, наче перед Різдвом. Однак, те, що американці називають „духом" - настроєм, цілком не є різдвяним, але таки великоднім. Що з того, що безлисті гілки дерев вгинаються від снігу, коли завтра пригріє весняне сонце, зникне сніг, зеленню воскреслого життя вкриються дерева, пахощами квітів сповниться повітря.

В цьому і вся суть життя, в цьому і найбільша радість. Христос своїми страстями і своєю смертю смерть відкупив і дав нам життя вічне. В четвер — сказавши пластичною мовою — були страсті, в п'ятницю смерть, а в неділю світле Воскресіння. Скільки надії і скільки радости дає нам віра, що завдяки цій Божій ласкавості кожному з нас відкритий шлях до життя вічного і вічного щастя. Що з того, що сьогодні сніг і зима, коли завтра буде сонце і весна! Що з того, що сьогодні горе і смуток, коли завтра буде щастя і радість! Що з того, що сьогодні може прийти смерть, коли завтра буде воскресіння і життя вічне!

Усе це відноситься однаково, як до кожної людини, так і до кожного народу. Сьогодні в нашій Україні ще страсті, ще Голгота, але завтра — коли б воно не було: за тиждень, за один чи десять років — прийде воля з такою ж неминучістю, як ранок приходить після ночі, а весна після зими. Різниця тільки в тому, що людина, створена на образ і подобу Божу, наділена її Творцем розумом і вільною волею, мусить собі щастя і радість життя вічного заслужити, а нарід мусить собі волю здобути.

Це ті правди, які так виразно видно в сяйві Великодня і про які ми завжди повинні пам'ятати. Тоді й кожний Великдень буде для нас днем безмірної радости, без уваги на всі зовнішні обставини: сніг чи весну, кайдани чи волю. Бог дав нам радість з небес — Христос Воскрес!

Джансон і Го Чі Мінг

22-го березня ц. р. оприлюднено листи, якими ще 8 і 9 лютого обмінялися американський і північнов'єтнамський президенти, Линдон Б. Джансон і Го Чі Мінг. Зміст обох листів, властиво, дуже короткий: Джансон запропонував Го Чі Мінгові переговори про замирення у В'єтнамі, а цей останній відмовився. Але текст обох тих листів величенький — 317 друкованих рядків, і цікаво їх порівняти.

Лист президента Джансона написаний в елегантному стилі західньої дипломатії. Нема там нічого образливого ані дискримінуючого для адресата, нема нічого про причини В'єтнамської війни, про комуністичний терор, про зламання Північним В'єтнамом Женевської конференції 1954 року, яка забороняла будь-котрій із чотирьох створених на тій конференції держав — Північному й Південному В'єтнаму, Ляосу й Камбоджі — встрявати у внутрішні справи інших держав, немає ніяких обвинувачень на адресу комуністів. У надзвичайно чемній формі Джансон признає, що мирові посередники могли „викривити" дійсні позиції воюючих у В'єтнамі сторін, — чим він відкрив своєму противникові фіртку для прихильної відповіді.

Але Го Чі Мінг, колишній французький соціяліст, пересяк наскрізь атмосферою Москви й Пейпінґу, де провів довгі роки, і все ще задивлений у свою перемогу, що її здобув у війні проти колоніяльної Франції. Його відповідь — це неначе пропаґандивна комуністична летючка, повна лайок проти Америки, як нібито єдиного винуватця у В'єтнамському конфлікті, брутального неспровокованого „аґресора", спричинника всіх нещасть в'єтнамського народу. Го Чі Мінг висловлює глибоку віру у слушність своєї справи та її перемогу й апелює до американського „розуму", — припинити бомбардування Північного В'єтнаму „і всі інші ворожі дії проти нього".

А різні критики В'єтнамської політики Джансона, навіть сенатори з міжнародною популярністю, навіть президент Франції, дораджують не тільки ставитися до Го Чі Мінга, як до рівнорядного партнера, але й іти по лінії його вимог. Забувають, що супроти напасника, який атакує в лісі з-поза дерева, не можна стосувати сальонових метод.

о. Роман Ганас

НАДІЯ ВОСКРЕСІННЯ

Офіційно правною причиною засуду Ісуса Христа на смерть було те, що Він признав публічно перед первосвященником, що є Сином Божим, а згідно з тодішніми церковно - жидівськими законами кожний, хто признавав себе Богом, той тяжко хулив, і мав бути покараний карою смерти. Дійсною причиною засуду і смерти Ісуса Христа було те, що народ масово залишав своїх священиків і йшов за Христом, перейнятий Його навчанням. За жидівськими провідниками та священиками залишалися тільки ті, які в якийнебудь спосіб були від них залежні, як слуги, урядовці чи аґітатори.

Після Тайної Вечері, Ісус Христос, зраджений Юдою, був заарештований в Гетсиманському городі, і станув на суд перед жидівськими первосвящениками Анною та Каяфою. Після зізнання фальшивих свідків і заяви Христа, що він є Сином Божим, засуджено Його на муки та на смерть, через розп'яття на горі Голготі. Таким жорстоким способом віддячилася офіційна партія чи група жидівського народу свойому землякові, великому Учителеві та Провідникові, який проповідував любов, свободу та справедливість для всіх.

Після розп'яття, смерти на хресті, тридневному положенні в гробі, в неділю рано Ісус Христос воскрес із гроба, як передбачив, та цим своїм найбільшим чудом Воскресіння переконав, що Він є Сином Божим. Воскресіння Ісуса Христа піднесло дуже на дусі його приятелів, в першу чергу вірних Йому жінок, які бачачи, що ділося в страсному тижні, будучи свідками смерти Христа на Голготі, плакали, шептали тишком, що все пропало, готуючи себе на переслідування за вірність Христові. Радостям не було кінця, бо ж перемогла правда, любов та надія для всіх!

Щороку з приходом весни цілий християнський світ святкує свято воскресіння Ісуса Христа. Свято Воскресіння — це перемога життя над смертю, над всіми терпіннями людської душі. На це свято радости та надії християни, прибиті турботами життя, терпіннями тіл та душ з напругою чекають щоб ожити в надії, що по Голготі їхнього життя прийшла воскресна радість та принесла з собою охоту до життя в надії на кращу будучність. Свято Воскресіння, — це великий підйом не лише для поодиноких осіб, але також надія для поневолених народів, що таки прийде час, що правда переможе, знищить неволю в ім'я Воскресіння.

Свято Воскресіння Ісуса Христа, — це в першій мірі свято тих, які вірять в Бога та Його Сина Ісуса Христа, та радіють, що Ісус Христос своїм воскресінням, поконавши смерть та злобу гріха, отворив всім ворота до Неба для власного воскресіння. Коли в цьому році українська еміґрація у вільному світі буде зустрічати на чужині свято Воскресіння, треба вірити, що в можливостях обставин будуть збережені всі звичаї і обряди нашої релігійної традиції на взір рідної землі. Щоб радість Воскресіння була повною для нас всіх, треба до зовнішніх форм і звичаїв додати ще почування чистих сердець, наповнених любов'ю, охоту обняти друг друга в ім'я Воскресіння, і в радості та надії почати праведне, благословенне християнське життя.

В днях Воскресіння наші столи будуть повні їжі. Але в наші думки буде втискатися болюча правда, що терпіння страсного тижня для нас українців ще не закінчилися. Нашу рідну землю вороги ще не звільнили з терпінь та бичувань нашого страсного тижня. Вона не зі своєї вини і далі розп'ята на Голготі мусить терпіти, проти надії надіятися, що колись і для неї прийде радість волі та щасливого життя. Ми, українці на волі, на чужині способом нашого життя і хронічною незгодою і далі самі собі продовжуємо страхіття нашого народного страсного тижня.

Де шукати порятунку? Чи все вже для нас пропало? В тяжких думках і розважаннях в днях Воскресіння будуть долітати до нас слова Христа, який, вмираючи на хресті за всіх непоправних грішників, просив Бога Отця: Отче, відпусти їм, бо вони не знають, що роблять. І зараз по такій надійній заяві простив вбивникові Дісмасові, який каючись, просив прощення. І коли, розважаючи про правду безмежного Божого милосердя для грішників, затліє іскорка доброї волі в не одного з нас стати на шлях любови, прощення, направити помилки для загального добра в ім'я тяжко терплячої нашої рідної землі, тоді наші церковні воскресні пісні стануть нам в допомозі в днях свята Воскресіння, — знайти радість і надію. В днях Воскресіння у всіх наших церквах на чужині благальна пісня вскресної утрені буде кликати нас до чину, до добрих діл, буде давати надію на наше Воскресіння, коли будемо бажати навчитися чогось із торжеств Воскресіння, обіймаючи друг друга як рідних братів, прощаючи тим, що нас ненавидять, а все в ім'я Воскресіння, в ім'я рятування ще того, що залишилося незнищене, для будучого нашого духового та народного Воскресінн!

В ОБЛИВАНИЙ ПОНЕДІЛОК

Зарясніли пишні квіти
між зелених трав,
бо їх гріло ясне сонце,
дощик поливав.

Пригадаймо великодній
давній обичай —
поливаємо водою
молоде дівча.

Щоб росло і розвивалось,
як троянда-квіт,
щоб здоров'ям і красою
звеселяло світ.

І дівчатка наче квіти
між зелених трав.
Не одна на сонці сушить
вишитий рукав.

Г. ЧОРНОБИЦЬКА

В. Давиденко

ЛІТЕРАТУРНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

(3)

Як приклади літературних творів, „не вартих дірки з бублика", Лисенко наводить повість Д. Вишневського „Риси твого обличчя", Б. Сороки „На шкільній лаві", „Молодята", „Береги ждуть закоханих", М. Степанюка „Перекотиполе", тетралогію П. Гандзюри, трилогію П. Резнікова та іншу макулятуру, що ганьбить ім'я українського письменника, знеохочує читача і, звичайна річ, підштовхує його до читання літератури російської, яку до того ж так старанно підсувають йому по книгарнях і бібліотеках. А згадані вище соцреалістичні виплоди напевно дістали високі, а бодай позитивні оцінки видавничих рецензентів, бо інакше книжка в СССР світу не побачить. Виходило б, ніхто з видавничих рецензентів не завважив у тих творах поза „ідейним навантаженням" ні беззмістовних сцен та довільних епізодів, ні загальних школярських істин, ні картонових пристрастей манекенів, ні маґнетофонних діялогів і сірої маси випадкового, непотрібного . . .

Совєтський літературознавець змушений признатися, що в Україні читач іде тепер попереду критики, що в ньому витворився і закріпився „стійкий захисний рефлекс" на халтуру, і вимагає, щоб література відмежувалась від антилітератури.

Окремим, сказати б, жанром у сучасній українській совєтській літературі є „антибандерівські романи", що до певної міри мають заступати для молоді детективні та пригодницькі повісті з „ідейним навантаженням". Звичайно, говорити про якийсь мистецький рівень цих книжок не приходиться: це також псевдолітература, єдина ціль якої очорнювати УПА та революційне підпілля і розпалювати у юного читача почуття відрази й ненависти до „буржуазних націоналістів".

Автори „антибандерівських романів" мають уже свій вироблений псевдостиль, своєрідну лексику і фразеологію у змальовуванні революційного підпілля та упівців, які у них не дивляться, а „блимкають хижими очима", не сміються, а „реґочуться", не ходять, а „по-вовчому біґають"; вони „плямкають губами", „дудлять самогон", „дурнувато витріщуються", ляються чисто по-московськи „мать-перемать", мають „бугаячі шиї", а замість рук — „липучі мацаки" і співають пісні „понурі, як виття голодного вовка" . . .

Ось на такій гидкій писанині лжеписьменників виховують тепер в Україні нашу молодь.

Вертаючись до відкладаного кілька разів V з'їзду письменників України, треба сказати, що наша преса на еміґрації в його оцінці не була однозгідна. Причина? Либонь, не в усіх редакціях дали собі труду уважно прочитати офіційні звіти з того з'їзду законнопослушних, вимуштруваних і добре підготовлених до свого діла людей.

Доказом незрозуміння V з'їзду Спілки Письменників України може бути цілосторінкова ілюстрація в „Лисі Микиті", де делеґата на той з'їзд змальовано в подобі біблійного Давида, а московський режим — у подобі велетня Голіята, що його той маленький Давид-делеґат заміряється повергнути на землю. На жаль, так воно не є.

Проф. В. Чапленко, проаналізувавши матеріяли V з'їзду, слушно висновує, що найголовнішим на ньому було те, що сказав генеральний секретар КПУ Шелест про ставлення партії на сьогоднішньому етапі її національної політики до української мови. Заклики і заяви про „любов та пошану до рідної української мови" не раз читали ми протягом останніх десятьох років, але оце вперше від часів Скрипника з таким закликом виступив генеральний секретар ЦК КПУ.

Ну, і звичайно після генерального секретаря вільно вже було сказати голові Спілки Письменників Гончареві: „Мова народу — це найбільший національний скарб, і ми всі маємо його оберігати, в тому числі й авторитетними державними заходами, маємо наполегливо розвивати, оновлювати, збагачувати мову народу своєю літературною творчістю".

У цих словах голови Спілки Письменників особливу увагу треба звернути на оті згадані ним „авторитетні державні заходи", що мають нібито протиставитись московським шовіністам, які розпаношилися в останніх роках з особливою силою по школах, видавництвах, у театрі, в кіно, у книготорговельній ділянці.

Мабуть, в Москві зрозуміли, що в політичній атмосфері, яка витворюється тепер в Україні і в інших республіках СССР в обличчі китайської загрози і внаслідок інших зовнішніх та внутрішніх причин, замало вже викинути з лексикону пропаґандистів „старшого брата", що разить національну гордість „менших братів", замало припинити всесоюзний галас про „злиття націй і мов". Виходить, треба знов поступитись у національній політиці на один крок узадгузь. Цим, очевидно, з програми партії не викреслюється тих антиукраїнських, русифікаторських пунктів, що їх ухвалили були московські єдинонеділимці на з'їзді компартії в Москві. Отже — невеличка ленінська „передишка" . . .

Тут дозволимо собі невеличку диґресію. Цими днями, вже не в Україні, а в Америці, появилась стаття нашого поета - модерніста, який на тему української мови дозволив собі висловитись так: „ . . . витворюється (либонь, у автора цієї статті) стан психічної та інтелектуальної нудоти від . . . довголітнього лементу над мовою. Про психологічну поставу до української мови треба буде окремої статті, бо тут зайшло якесь переставлення вартостей. Робиться (?) враження, що в нас утотожнюють українську мову з культурою нації, з її духовістю і літературою. Мова не є ані культурою, ані духовістю, ані поезією . . . Нудотне пережовування проблеми мови на останньому з'їзді Спілки Письменників лякає . . . "

А чи не лякають отакі ствердження представника нашої елітарної, за яку вона себе вважає, групи поетів? Це вже щось далеко гірше, як нудота.

Але йдімо далі, поминаючи такого роду заяви наших молодих інтелектуалістів.

Отже, одночасно з нібито відступом у ділянці мови відбувається тепер в Україні протилежний процес, сказати б, в ідеологічному секторі, зокрема літературному. Завважуємо зміни в складі редакційних колеґій, читаємо критичні статті, які ані трохи не різняться від подібного роду статтей у часах хрущовського дорадника Іллічова — з повчаннями, пересторогами, погрозами. І з гострою вимогою триматися партійної лінії, далі партіїзувати літе -

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА ТЕМИ ДНЯ

„ПРОМЕТЕЙ", ДВІ „ПОЛТАВИ" І „КАЛИНКА"

„Прометей" — це назва хору Спілки Української Молоді (СУМ) в Торонті; одна „Полтава" — це назва танцювальної групи в Монтреалі, друга „Полтава" — це якась група з підсовєтської України, а „Калинка" — це також якась група із „того боку". Всі вони і ще багато більше подібних виступатимуть на Світовій Виставці „ЕКСПО-67" у Монтреалі.

Але справа не у виставці і не в назвах, хоч і про них не можна забувати. Справа в тому, що наші брати по тім боці ріки св. Лаврентія все це включили в один горщок „українських виступів" — як виходить виразно із повідомлення монтреальського Відділу Комітету Українців Канади, надрукованого у вчорашньому виданні „Свободи". Українські національні мистецькі ансамблі з Канади, разом із місцевими проґресистами та групами з підсовєтської України, становитимуть, згідно з повідомленням КУК, „українські виступи". Можливо, що КУК має ближчі інформації, що саме ці групи співатимуть чи танцюватимуть, реклямуючи їх як „українські виступи". Але на виставці немає окремого українського павільйону, і всі ці групи приїжджають навіть не до українського совєтського, але прямо до совєтського відділу виставки.

У розмовах в Торонті і в Вінніпеґу ми пробували дістати бодай інформацію про цю преважливу справу, що нею є ЕКСПО-67 та участь українців, але намарно. Знаємо тільки, що КУК намагався і вже був винайняв окремий павільйон, але опісля йому відмовлено.

Із згаданого повідомлення про „українські виступи" виходить, що ці виступи відбуватимуться в тих самих кількох місцях, але в яких рямках, хто їх фірмуватиме, кого і що вони репрезентуватимуть і взагалі як виглядає чи виглядатиме на ЕКСПО-67 те, що називаємо українською справою — українська громада напевно радо довідалася б з авторитетних українсько - канадійських джерел.

Голос читача

ЩЕ ПРО НАШЕ ЦЕРКОВНЕ БУДІВНИЦТВО

Велике спасибі „Свободі", що надрукувала статтю архітекта І. Жуковського (чч. 41 і 42), в якій рішуче поставлено на своє місце „гіпермодерністів", що псують наше церковне мистецтво: архітектуру наших храмів, іконостаси та церковне малярство.

Ця ділянка нашого національного мистецтва надзвичайно занедбана. Видно, що ми не розуміємо цієї справи і тому доручаємо проєктувати церкви та іконостаси найчастіше чужинцям, які не мають поняття про ті речі, або — хоч і українцям, але таким, що відкидають їх, як „застарілі пережитки". Вони пробують експериментувати, намагаються винайти щось оригінальне, модерне, ще не бачене, хоч і не мають відповідних знань та досвіду. Наслідки їхніх експериментів виходять дуже невдалі. Через те бачимо так мало добрих, грамотних з архітектурного погляду храмів, витриманих у нашому національному стилі. Тим часом маємо добрих фахівців, знавців нашого церковного мистецтва, зокрема архітектури, які сидять без діла.

А ми ж говоримо й пишемо, що Україна поневолена, що в боротьбі за свою незалежність вона мусить мати по своїй стороні вільний світ, який треба інформувати про Україну всіма засобами, також і засобами мистецтва. На жаль, тільки жіноча частина нашого суспільства відчуває це інтуїтивно і робить, що може, влаштовуючи виставки вишивок, писанок та народної ноші. Але хто оглядає ті виставки? Тен головно пані. Вони, звичайно оглядають наше народнє мистецтво, кажуть: „найс". — та й по всьому.

А коли б у кожному великому місті стояла на відповідній площі велика, стилева українська церква, то на неї звертали б увагу всі: і американці, і европейці, і азійці, і африканці, а дізнавшися, що то українці її збудували, переймалися б повагою до них та їхньої визвольної справи. Отак, як з вірменською катедрою, про яку пише архітект І. Жуковський. Та, на жаль, ми всього цього не розуміємо. На доказ цього можна було б навести багато прикладів.

Не краще стоїть справа і з нашими іконостасами та з розписом церков всередині. Але це вже інша тема.

Ще раз дякуємо вп. архітектові Жуковському за те, що вніс деяку ясність у цю важливу, але занедбану справу.

Ю. Сластіон,
архітект-мистець
Філядельфія, Па.

УКРАЇНІЗАЦІЯ?

Свого часу на сторінках „Свободи" велася завзята дискусія відносно найвірнішого перкладу на українську мову назви країни, в якій живемо. Читалося про Злучені, Сполучені, З'єднані, З'єдинені Стейти, Штати, Держави. Врешті хтось піддав думку віддати справу на вирішення нашим науковим інституціям.

Я вважаю, що треба було б удатися в цій справі найперше до Редакції „Свободи", яка напевно без труду знайшла б задовільну розв'язку. З подивугідною вмілістю Редакція дає собі раду з такого роду проблемами. Якось недавно вичитав я в „Свободі", що будинок Об'єднаних Націй стоїть над Східньою Рікою. Кілька днів пізніше подано вістку, що в такому-то містечку на Довгому Острові і т. д... Пригадується мені ще спроба одного нашого молодечого журналу запровадити назву „підставовий м'яч" на означення бейзболу. На жаль, „Свобода" не дуже послідовна. В тому ж самому „довгоострівному числі" знаходжу Савт Порт замість Південна Пристань і Форест Гілл замість Залісненний Горб.

З. Івасків
Джамейка, Н. Й.

Лев Шанковський

АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ І НАШІ ЗАВДАННЯ

7

Це правда, що в енциклопедіях та в різних бібліографічних показниках містять тепер статті про Україну й занотовують значно більше, як було колись, україніки англійською й західньоевропейськими мовами. Коли наприклад, в показнику історичної літератури, виданому 1936 року (упорядники розділу про Східню Европу, проф. Лорд та проф. Кернер), є тільки дві позиції україніки, то вже в показнику з 1961 року таких позицій 17. У таких показниках, як Павла Л. Горецького, список україніки зладили Іван Л. Рудницький та О. Данько (стр. 83-92), у великому показнику Прінстонського університету — Василь Дмитришин і Роберт С. Солліван. (стр. 72-84).

Коли йдеться про всю цю україніку англійською та західньоевропейськими мовами, то варта уваги бібліографічна стаття Осипа Кравченюка, ща займає аж 32 сторінки збірника „Слово" (ч. 2., 1964), дармащо автор дбайливо вилучив зі списка всі „націоналістичні" видання чужими мовами (праці О. Р. Мартовича, видання „Шкотської Ліґи", лондонського „Українського Видавництва"), вважаючи їх, мабуть, нестравними для американського й західньоевропейського шлунка. Це до речі, невірно: праці ці занотовуться в показнику Генрі Л. Робертса, енциклопедіях, Оксфордському атласі тощо, а подані ними цифри використовується в американських урядових виданнях.

Очевидно, велика частина україніки, що їх подають наведені вище бібліографічні показники, стосується сучасного аспекту української проблеми, отже входить в обсяг тієї ділянки наук, що ми її окреслили совєтознавством. Насправді, з тієї ділянки появилося чимало праць англійською мовою, що мають українську тематику в цілості чи в частині. З особливо вартісних праць з цієї ділянки треба відзначити праці Р. Пайпса (1953), В. Дмитришина (1956), І. Каменецького (1956), Р. Соллівана (1958), Ю. Бориса (1960), Г. Костюка (1961), Я. Білінського (1964). До цієї ділянки можна зарахувати також визначну працю проф. Джана А. Армстронґа „Український націоналізм", виправлене видання якої появилося 1963 року. Варто теж відзначити, що цього роду працю дуже полегшив своїм бібліографічним показником, виданим 1953 року — Юрій Дивнич-Лавріненко. Низка праць з української історії, як, наприклад, проф. Адамса була можлива тому, що в цьому показнику подано вказівку на необхідні джерела.

Алеж наш огляд стосується тільки історіографії. Щоб здати собі справу з того, що ми маємо в цій ділянці, варто назвати всі твори, які появилися протягом останнього чвертьстоліття. Наш анотований список ладимо в хронологічному порядку:

1939. Історія України — Дмитро Дорошенко. Це є скондесований переклад двотомника, що появився 1934 року, зроблений Ганною Келлер. На жаль, видана в невеликому накладі, книжка ця є майже бібліографічною рідкістю.

1940. Україна: історія — В. Е. Д. Аллен. У 1963 році перевидана без змін. Це — розвідчий еляборат, написаний непоганим знавцем української історії, але з виразною метою довести, що український народ не здібний побудувати й втримати свою державність. До речі, автор сумнівається в існуванні окремішнього українського народу й окремої української мови.

1941. Історія України — М. С. Грушевський. На нашу думку, видання цього популярного однотомника було великою помилкою, бо він не показав нашого найбільшого історика в його повній вартості. Популярний виклад, брак наукового апарату в цій книжці тільки знеохотив американських науковців до нашого великого вченого. Про це, між іншим, свідчать рецензії американських істориків на цю книжку, як, наприклад, А. А. Скерпана, який назвав автора й книжку результатом романтичного націоналізму XIX віку, або Дж. Ш. Кертиса, який поставив Ключевського вище, як Грушевського. До цього слід додати, що розділ цієї книжки, приготований проф. Фредеріксеном, цілком невдалий.

1941. Богдан гетьман України — Ю. Вернадський. Бібліографічна рідкість. Книжка, мабуть, викуплена ненависниками Богдана Хмельницького.

1944. Україна-поневолена нація — В. Г. Чемберлен Публіцистична праця.

1947. Історія України — Кларенс А. Меннінґ. Публіцистична праця.

1952. Українська революція — Джан С. Решетар, мол. Піонерська праця про українські визвольні змагання 1917-1920 рр.

1954. Боротьбизм — Іван Майстренко. Важливий причинок для історії боротьбистської течії, що чимало причинилася до упадку українських визвольних змагань.

1954. Свята Софія — О. Повстенко. Надзвичайно цінна праця альбомного характеру. Відзначаючи її велику вартість, лондонський „Таймс" висловив своє здивування, що якесь відношення до св. Софії можуть мати . . . українці.

1954. Переяславський договір — О. Оглоблин. Актуальне з огляду на святкування 300-річчя договору в СССР, але знецінене поганим перекладом на англійську мову.

1955. Заселення Південної України — Н. Полонська-Василенко. Цінна наукова праця, яка, піддала тему проф. МекНейлові, див. далі.

1956. Григор Орлик-козацький генерал Франції — І. Борщак. Цінна праця, мало відома, бо недостатньо поширена.

(Далі буде)

ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

Українці в Америці! Вітаємо Вас з Святом Христового Воскресення! Святом любови ближнього! Любови українця до українця далеко від рідної України.

У радісні дні Свята Христового Воскресення пам'ятаймо, що між нами є потребуючі наші однокровні брати і сестри, для яких доля склалася так, що не живуть у достатках — потребують допомоги. Отож у ці радісні дні пригадаймо наші великодні традиції. Поділімся з нашими потребуючими українцями українською традиційною Писанкою.

Кожному українцеві Америки широко відома велика допомогова акція Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), який продовжує свою допомогову акцію всім потребуючим, немічним, калікам, вдовам, вдівцям, сиротам — потребуючим українським науковцям. Цих потребуючих маємо найбільше у Західній Европі, де діє Европейське Представництво ЗУАДК, яке все на поготові помогти нашим потребуючим залишенцям правно, морально і матеріяльно. Щоб цю допомогу і далі виконувати, ЗУАДКомітет мусить мати фонди. Ці фонди досі з великою відданістю уділювало ЗУАДКомітетові українське громадянство на свобідній американській землі. Тому і тепер ЗУАДКомітет з приводу Свята Христового Воскресення оцим звертається з закликом до всіх українців в Америці зложити щедру Писанку на допомогові цілі ЗУАДКомітету.

Всі пожертви-Писанку, як і зворот довгів, просимо слати до головної канцелярії ЗУАДКомітету на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 Old York Road Philadelphia, Pa. 19141

З нагоди Свят Воскресення Христового пересилаємо всьому нашому Громадянству наше привітання та побажання Веселих Свят.

Екзекутива і Дирекційна Рада Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК)

ЛІТЕРАТУРНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

(Продовження зі стор. 2-ої)

ратуру, ані на цаль не відступаючи від „творчого методу соцреалізму".

Значить, у проглядному майбутньому нема чого сподіватися чергового відродження. Партія — за псевдолітературу і за псевдокультуру так само під Брежнєвим, як і під Хрущовим.

Про те, що нуртує в душах і серцях чесних, національних письменників і поетів, ми не знаємо — і не треба копирсатися в їхніх серцях і душах на сторінках нашої преси, бо це їм може пошкодити. Але, без сумніву, ці чесні або пишуть для себе і своїх друзів, або друкують не те, що думають. Бо й абсолютна більшість нашої молоді, а передусім нашого студентства в Україні вже зовсім не та, якою вона була тоді, коли й ми були студентами. Марксизм, ідеологія комунізму втратили для неї давно всяку атрактивність. Сучасні совєтські студенти або кар'єристи, або нігілісти, або — шукачі правди — тієї правди, на якій споконвіку стояла і стоїть Україна.

Куточок свого серця, а значить і серця кращої частини нашої молоді, дав пізнати нам Василь Симоненко, стоячи на березі чекань нової України, прихід якої пророкував Шевченко. Василь Симоненко вмер, її не дочекавшись, але стоять на тому березі і мужніють його талановиті сучасники, молоді українські поети і письменники, які збагнули фальшивість своїх учителів, які намагаються думати й творити посвоєму, для свого народу і його кращого майбутнього.

Конкурс на образотворчу композицію ОбВУА

В рамах врочистого відзначування п'ятдесятилітнього збройного визвольного зриву українського народу і створення незалежної Української Держави. Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці проголошує конкурс на образотворчу композицію.

Зміст композиції повинен мистецькими образотворчими засобами зображувати світліші моменти українського збройного чину на просторі історії українського народу. Учасники конкурсу можуть брати мотиви дн своїх творів з довільної епохи нашої історії: княжа, козацька, чи сучасна нам визвольна боротьба.

З огляду на спеціяльний характер ювілейних святкувань побажаним є, щоб тематиці з українських визвольних змагань нашого століття присвячено особливу увагу.

Характер композиції повинен бути виразно фігуральний. Портрети історичних осіб не будуть включені до конкурсу, якщо вони не становитимуть складової частини згаданої композиції.

Конкурс складається з двох частин:

1.) Праці призначені на конкурс в першій частині повинні бути виконані одною з триявих технік, як олія, темпера або комбінація обох технік — на полотні, на дереві чи на іншому тривкому матеріялі. Розмір образу без рами не повинен переходити понад 42 цалі. Нагороди в першій групі такі:

перша нагорода — 1,000 (тисяча) долярів,
друга нагорода — 600 (шістсот) долярів.
третя нагорода — 400 (чотириста) долярів.

Праці призначені до тієї частини конкурсу мусять бути старанно оправлені в рами і забезпечені в дроти до вішання.

2.) Праці призначені на конкурс в другій частині можуть бути виконані в різних графічних техніках (деревòрит, офорт, літографія і т. д.), і рисунком (чорнобілим, чи кольоровим), акварелею, ґвашем і т. д.

Праця в тій частині не може бути менша ніж 8.5 цаля на 11 цалів, а разом з оправою не може переходити 42 цалі. Нагороди в другій частині такі:

перша нагорода — 250 (двісті п'ятдесят) дол.,
друга нагорода — 150 (сто п'ятдесят) долярів,
третя нагорода — 100 (сто) долярів.

Усі праці з цієї групи мусять бути старанно оправлені в паспорту (маттінг) без рами і без скла.

Крім нагород передбачені почесні відзначення. Склад конкурсового жюрі буде поданий у відповідний час. Учасники конкурсу не повинні підписувати конкурсових праць властивим ім'ям автора, а заосмотрювати їх кличкою. Ту саму кличку написати на конверті, в якій належить запечатати дійсне ім'я автора, його адресу, назву твору і техніку його виконання.

Реченець надсилання конкурсових праць — до 31-го березня 1968 р. на адресу:

United Ukrainian War Veterans of America
1321 W. Lindley Ave.
Philadelphia, Pa. 19141

Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці не відповідає за які-будь пошкодження мистецьких творів, які можуть зайти через невідповідне опакування, чи через якібудь транспортові труднощі.

Після розв'язання конкурсу усі праці будуть розіслані учасникам коштом Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці.

До участи в конкурсі запрошується українських мистців, які живуть на чужині.

За додатковими інформаціями звертатися на вгорі подану адресу.

Головна Управа Об'єднання Бувших Вояків Українців в Америці

ЯРОСЛАВ КУРДИДИК

ВОСКРЕСІННЯ

Жахлива нестерпність і чорні години човгалися з трудом
З того часу, як Він, забутий всіми, лежав у скельнім гробі,
А на пагорбах дерева, кущі й трава покудовчена посухою —
Не в'янули, бо живими хотіли побачити надлюдську подію...

Між тими, що його катували, розіп'яли і закрили в гробі —
Замість заспокоєння щораз то більша ширилася тривога...
Вони жахалися, бо ж Він тепер тілом і своїм віщим духом
Поєднувався на віки з Тим, що був йому Батьком і Богом...

Над досвітком почала тремтіти мовчазна і глуха земля,
А камінь-велетень, що закрив щільно одвір'я до гробу —
Відкотився і, падаючи, розбивав і розтирав усе на порох,
Що моглоб закрити найбільш величне, святе і торжественне!

І враз загорівся овид не від світанку і променів сонця,
А від Білої Постаті, що з'явилася і вийшла десь із надрів ночі —
І сторожа, що допомагала його розіп'яти, попадала з остраху —
Побачила і зрозуміла, що не можна розіп'яти, ні правди, ні Бога!..

Гартфорд, Конн.

ПОКЛІН УКРАЇНСЬКІЙ ГЕРОЇНІ.

26-го лютого в залі Українського Народного Дому о 5-ій год. по полудні, осередок Об'єднання Жінок ООЧСУ влаштував святочну академію — „Поклін Українській Героїні".

Гарна декорація сцени робила миле вражения на присутніх, які із пошаною вдивлялись у портрет бл. п. Ольги Басараб, котра на вівтарі визволення пожертвувала своїй поневоленій батьківщині один із найбільших скарбів — своє життя.

Свято відкрила голова осередка Об'єднання Жінок ООЧСУ пані Марія Нестерук. Святочну доповідь виголосила пані Ольга Хімчак, котра змалювала тернистий шлях української жінки героїні, учасниці козацьких боїв, жінки в рядах армії УНР і Січових Стрільців, та жінки у відділах українських повстанських загонів. Пані Хімчак, до глибини душі зворушливими патріотичними віршами вона неначе заворовіршами неначе заворожила всю присутню публіку.

ції. „Ользі Басарабовій" — віддеклямувала Юлія Нестерук „Контра спем сперо" — Ірина Охрім, „Заступниця" — Люба Цюрило. Всі три, це учениці Української Католицької Школи. По деклямаціях три пісні: „Зірвалася хуртовина", „Розпрощався стрілець" та „У зеленому гаї" виконали три сумівки, панни О. Кебало, С. Шегда і Л. Маневко, котрі своїми гарними голосами заслужили собі на щедрі оплески. Опісля слідував виступ відомого скрипаля пана Богдана Маркова, який чудово відіграв концерт Моцарта. По нім знов пописались наші сумівці у збірній сцені „Три матері" — панни Н. Василенко, М. Шагай, О. Борисюк і М. Коваль та Б. Піган І. Кривоніс, а також і дві малі сестрички М. і Л. Старанчак. Заслуга і подяка за по-мистецьки опрацьовану програму цілої академії належить членові нашого осередка учительці Укр. Кат. Школи пані Каролині Теслі, яка не пожаліла ні часу ні труду у праці над програмою.

Академію закінчено співом укр. нац. гимну.

Олена Куцман.

Філядельфія, Па.

ХРАМОВЕ ТОРЖЕСТВО

5 і 6-го листопаду 1966 р. в церкві св. Покровительки Війська Українського при вулиці 2225 Норд Машер, відбулися храмові урочисті Богослуження: в суботу ввечері благовійну Всенічну, та Панахиду за, в Бозі спочилих парафіян храму цього відслужили: митрат - настоятель о. Олексій Царик, та митрофорний протоєрей о. Константин Даниленко - Данилевський. Співав церковний хор під проводом о. В. Серафимовича. В неділю 6 листопада о год. 10.30 рано при вході до храму Блаженнішого Митрополита Іоана зустрічали: Парафіяльний Уряд, Братство, Сестрицтво, Церковний Хор,, Батьківський Комітет, Педагогічна Рада, та учні Школи Українознавства й релігії і шкільні діти, які піднесли Владиці квіти. Митрополита привітав хлібом-сіллю та гарним словом — голова Парафіяльної Ради Лазар Івашина. В церкві Владику привітав настоятель - митрат о. Олексій Царик. До сослуження Владиці Іоанові стали священики і вівтарні хлопчики.

Побожно й урочисто проходила Божественна Літургія. Слово виголосив Владика Іоан на євангельський текст. Велично співав хор під рукою дериґента о. В. Серафимовича.

Після Літургії настоятель о. Олексій Царик подякував Блаженнішому Владиці Митрополитові Іоанові за глибоке повчальне слово.

За столи в парафіяльній залі сіло зверх 200 осіб — духовенства, церковних достойників, парафіяльних організацій, жертводавців і гостей. Банкет попереджено молитвою „Отче наш", що її проспівав Церковний Хор з о. В. Серафимовичем, а трапезу поблагословив Владика Іоан. На тостмайстра запрошено протопресвітера о Івана Савчука.

Мистецька імпреза, що її перевели діти до 30-ти осіб школи українознавства й релігії. Виконано ряд мистецько-творчих продукцій. І всі раділи, всі оплескували талановитих юних виконавців. Виростає зміна, зростає українська національна культура! А це все заслуги батьків та вчителів - патріотів.

Зі словами - подяки привіту і побажань виступали: о. Іван Савчук, що запрошував усіх до єдности, братолюбія та церковнотворчого життя.

Лазар Івашина — голова парафії говорив про розбудову парафіяльного життя спільними силами: Параф. Уряду, Братства св. Володимира, Сестрицтва св. Ольги, Церковного Хору, Педагогічної Ради, Батьківського Комітету, драматично - сценічних, співочих гуртків і студій, та школи українознавства й релігії, в якій навчається 110 учнів. Щодо матеріяльних надбань — наше досягнення полягає в купівлі землі для будови нового храму на 69-ій північній вулиці, в найкращій зеленій околиці Філядельфії, та побудови там приміщення для шкіл.

о. Митрат Константин Даниленко-Данилевський, якого зустріли оплесками, зосередив свою увагу на тому, як в бурхливому морі півсотні національностей ЗДА, зберегти українську етнічно-біологічну субстанцію, як зберегти національну душу свого народу та вказав на три першоджерельні фактори: родину, школу і церкву. Проф. В. Басюк говорив про значення виховання в родині, *школі*, громаді.

Вкінці голова Параф Уряду Лазар Івашина подав до відома, що в неділю 13 листопада в нашій церкві відправить останню Службу Божу наш настоятель о. Олексій Царик, що, з доброї волі, переходить на настоятельство до Боффало. Просив громадно попрощати свого пастиря! Настоятелем для св. Покрови визначено о. В. Серафимовича та його заступником - другим священиком о. Івана Савчука. Все це присутні схвалили оплесками.

Банкет закрито Молитвою, що її уложив і відчитав сам Блаженніший Владика Іоан. А хор і народ відспівав Іспола-єті-Деспота! Радісно повертали люди до своїх осель.

Митрат К. Даниленко-Данилевський

ВЕЛИКДЕНЬ В УКРАЇНІ

Українські дівчата виконують гаґілки біля церкви в українському селі.

Річні загальні збори нюйоркського хору „Думка"

24-го лютого у великій залі Українського Народного Добу, відбулися 18-ті Загаль Збори хору „Думка". Збори відкрив голова хору мґр. А. Валько привітанням членів хору, зокрема приявних на зборах почесних членів мґр-а Льоня Крушельницького й інж. А. Осадцу та членів засновників „Думка". Голова передав привіт від хору і висловив сердечні побажання дириґентові І. Задорожному, який від десятьох тижнів перебуває важко хворий у лічниці. Однохвилинною мовчанкою віддано честь членам хору, які відійшли у вічність.

Після відчитання і прийняття порядку нарад збори вибрали президію в складі інж. Б. Рак — голова і пані Софія Раковська і Рома Шуган секретарі. Предсідник відчитав привіт Загальним Зборам з Торонта від колишнього голови „Думки" А. Пашковського та з Брукліну від братів Титлів, які під час нарад оплакували смерть свого дорогого батька.

У звітах з діяльности хору голова, члени Управи та Контрольна Комісія дали не тільки перегляд і оцінку однорічної праці хору, але також порівняли висліди цієї праці з тими ідеями і плянами, які Управа намітила собі на початку каденції в лютому 1966 р. Найважнішим завданням „Думки", — звітував голова хору, як у минулому, так і надалі залишається здійснювання четвертої точки статуту, а це плекання хорального співу і плекання наших національних традицій. Це є можливе тільки при певних умовинах і саме створення таких умовин, такої пригожої атмосфери було завданням Управи. Одним із засобів для цього завдання була референтура для присдання до хору кращих співаків і в цьому напрямі зроблено деякі успіхи, хоч би згадати відновлення діяльности чоловічого хору. Під цю пору хор „Думка" веде працю у трьох самостійних хорових одиницях мішаному, чоловічому і дитячому хорах.

У звітовому році хор улаштував п'ять більших імпрез та брав участь у тринадцяти менших виступах. Недуга мистецького керівника перешкодила в реалізуванні ідеї попередніх Управ, запису репертуару хору на платівки та їхнє видання. Організаційно хор „Думка" скріпився дванадцятьма колишніми членами, які постановили відновити свою співпрацю з хором. Справа інкорпорації „Думки" є вже близька до завершення.

Після голови звітували співзаступник М. Кулинич, секретарі Лілея Волянська (протоколи засідань Управи) і Е. Данилюк (кореспонденція), скарбник В. Корнага, господар О. Томоруґ, та бібліотекар П. Літепло. Інж. Р. Степаняк звітував про „Молоду Думку".

Д-р Б. Кекіш здав звіт Контрольної Комісії. Він ствердив, що праця Управи і її фінансова господарка були задовільні, та подав внесок на уділення абсолюторію та висловлення признання Управі.

Вибір нової Управи був дещо відмінний від попередніх років, бо крім Комісії ган. Теофан Волосянський і Рома Шуган, які поставили офіційну листу кандидатів нової Управи, поодинокі члени хору висунули аж сімох кандидатів на становище голови. Одначе всі кандидати на голову відмовились кандидувати з різних особистих причин так, що предсідник був змушений зарядити перерву. В дійсності це було неформальне продовження нарад при відсвіжуючих напитках і перекусці,, що їх приготовили пані — члени Управи мґр Люба Абрамюк і Марійка Олинець. Незвичайна товариська атмосфера, яка завсіди характеризує „Думку", допомогла розв'язати проблему, над якою кілька тижнів мозолилася Комісія Матка. Не минуло півгодини, як Комісія Матка зголосила комплет кандидатів нової Управи, яку зараз після перерви Загальні Збори вибрали переважаючою більшістю голосів.

На голову обрано інж. Р. Степаняка, його співзаступників М. Кулинича і д-ра Б. Бабія, секретарями Лілею Волянську і Е. Данилюка, мґр-а В. Слижа — скарбником, О. Томоруґа — господарем, Б. Калину і В. Лойка бібліотекарями, та д-ра Б. Кекіша і Ю. Штогрина вільними членами Управи. На голову Контрольної Комісії обрано мґр-а А. Валька, на членів д-ра Ю. Ґноя і І. Декайла, а на заступників К. К. пані Анну Король і Марію Марко. До Товариського Суду ввійшли Б. Бідяк, Т. Волосянський і М. Ничай.

Після вибору органів Т-ва обговорювано біжучі справи, з яких на найбільшу увагу заслуговує надання через аклямацію почесного членства заслуженим діячам для української культури, а зокрема для хору „Думка" панам редакторові Романові Купчинському і композиторові Андрієві Гнатишинові. Заспівом „Наша дума, наша пісня" закінчено ці незвичайно спокійні і культурні Загальні Збори, які також були знаменні максимальною участю активного членства хору аж до закінчення Загальних Зборів.

На першому засіданні нової Управи, яке відбулося в середу 8-го березня, перебрано діловодство попередньої Управи та розподілено поодинокі завдання поміж членами Управи. Лілея Волянська буде вести протоколи засідань Управи, а Е. Данилюк буде вести кореспонденцію Т-ва. На пресового референта запрошено мґра А. Валька. Не розв'язано остаточно справи мистецького керівника хору з огляду на важку недугу маестра Івана Задорожного. Мистецьку працю хору будуть вести тимчасово мґр Л. Крушельницький і проф. О. Берник, як дириґенти чоловічого і мішного хорів, а інж. Р. Степняк, як дириґент „Малої Думки".

У дискусії над найближчою працею хору окрему увагу присвячено участі хору в Шевченківській Академії 12 березня у Ню Йорку, та у Ювілейній Академії в честь Івана Франка 14-го травня в Карнеґі Голл у Ню Йорку, де „Думка" виступить в супроводі симфонічної оркестри.

Новій Управі хору „Думка" слід побажати багато витривалости і найкращих успіхів у важкій праці для для нашої Громади і для української пісні.

А. Б.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

Що писала „Свобода" 50 років тому

17-го березня, 1917:

„РЕВОЛЮЦІЯ В РОСІЇ"

„Цар зрікся престола. Побіда Думи. Народний кабінет міністрів". „Петроград, 15 марта. По трherdenній боротьбі революцію переведено з повним успіхом. В битвах, які відбулися на вулицях міста, впало около 500 людей. Між убитими має находитися також міністер для внутрішніх справ Протопопов. Цар зрікся престола в користь свого сина. Брат царя, великий князь Михайло, настановлений реґентом. Цар утік з Петрограду найперше до Царського Села, а відтак на боєвий фронт. На чолі революції станула Дума. Дума веліла арештувати членів кабінету міністрів. Дума покликала до життя новий кабінет міністрів, зложений з членів Думи. Революція обіймила також другі міста Росії, як Москву, Нижний Новгород, Харків, Кронштад і т. д. Військові ґарнізони стали по стороні Думи.

На відставі скупих вістей, які дотепер надійшли з Росії, можна ствердити, що російська революція розпочалася вже перед кількома тижнями. В поодиноких містах, а передівсім в Петрограді і в містах губерніяльних, прийшло до заворушень з причини браку средств поживи. Заворушення голодних мас почали щораз частіше множитися і прибирали щораз більші розміри. Товпи кидалися на склепи, розбивали й рабували склади з поживою; богато робітників покинуло роботу, вийшло на страйк. Місцеві власті показалися зовсім безсильними."

„З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ"

Проєктована автономія Галичини — це нічо інше, лише сформовання нової держави. Галичина мала бути цілком відокремлена від Австрії, всі справи краєві мали полагоджувати львівський сойм, а з Австрією Галичина мала мати лише спільну армію, спільну політику заграничну і спільні відносини міжнародні.

Відокремлення Галичини від Австрії жадала німецька радикальна партія, а автономії Галичини бажали і бажають всі польські партії, бо на случай автономії поляки мали би нагоду примінити „Проєкт на знищенє Руси".

Де поділися українські прапори, гармати і булава?

В одній із статтей у „Літературній Україні" переказано кілька розпоряджень большевицької влади з 1917 року, а між ними і про повернення реліквій українського народу з Петербургу — в Україну. Тому, що про долю тих повернених реліквій нічого в совєтській пресі не згадувалось, передруковуємо повністю відповідний уступ з „Літ. України" з 10 березня 1967 року:

„З ініціятиви Ілліча уряд РСФРР ліквідує ганебний акт наруги над національним достоїнством українського народу, вчинений царатом. 14 грудня 1917 року „Газета Временного рабочего и крестянского правительства" повідомляє, що Рада Народних Комісарів РСФРР, а потім і ЦВК постановили передати воєнні трофеї, взяті росіянами в українців, головним чином за Катерини Другої — українському народові. В Грамоті з приводу передачі цих реліквій мовиться: „Брати українці! У сховищах Петербурга ваші прапори, гармати і булава свідчать про ваше гноблення — ім'ям великоруського — гнобителями цього народу. Нині нема більше пригноблених народів у вільній Росії. ЦВК Ради робітничих, солдатських і селянських депутатів повертає вам трофеї як пам'ять про вашу славну боротьбу за свободу. Народ великоруський і революційний Петербург з привітом надсилає вільному Києву священний дар на знак братерства народів". Під текстом цієї Грамоти поставив свій підпис і В. І. Ленін." Стільки про ті українські реліквії з часів Гетьманщини в Україні подала київська газета. Де вони і що з ними?

Гуцульський Музей біля Косова

Цієї весни, як повідомила „Молодь України" з 17 березня, „Молодь Укріани" з 17 березня. — має розпочатись біля міста Косова „будівництво Гуцульського Музею просто неба". Там буде поставлено давню гуцульську хату - ґражду" (так за княжих часів звались хати в Україні), гуцульську церкву, школу, коршму, дворище і т. д. У ґражді та та в інших будівлях старовинного типу будуть зібрані з сіл на Гуцульщині різні речі, в тому зброя, музичні інструменти тощо. Завдання того музею подвійне: зберігати пам'ятки старовини і притягати закордонних туристів, які залишають закордонну валюту. „Музей розміститься на мальовничій полонині площею в 10 гектарів неподалік від водоспаду Гук, що на річні Рибниці. Туристи зможуть добратися сюди автобусом з центру міста за 5-10 хвилин. Музей матиме три основні розділи: „Село", „Полонина" і „Керманицька стоянка".

Виставка образів Миколи Кричевського у Вашинґтоні

Вашинґтон. — У Джорджтавнському університеті у Вашинґтоні, в його Коледжі мистецтва й науки при 37 і „О" вулицях, Норт - Вест, „Бенд" - кімната, відбудеться від 26 березня ц.р. до 1го квітня ц.р. ретроспективна виставка образів, оліїв і акварель, покійного Миколи Кричевського, одного з найвидатніших українських мистців нашого часу. Микола Кричевський, більшість свого життя прожив у Парижі і був звеличником та послідовником французької манери малювання, особливо в акварелях, з передачею соняшного, погідного, мрійливого настрою. Крім образів у численних приватних любителів малярства, залишив багату мистецьку спадщину, власність його сестри Марії, що живе недалеко Вашинґтону: з тієї прегарної збірки й уладжена ця виставка.

● **В Норкширі в Британії** знаходиться фабрика, яка все ще фабрикує дерев'яні постоли й черевики. В минулому році вона виготовила 50.000 дерев'яних черевиків, що їх продала за кордон — здебільша до Африки.

ПОВІДОМЛЕННЯ РЕДАКЦІЇ

Несподівана весняна сніговія над східніми стейтами Америки перешкодила в своєчасній доставі газетного паперу для „Свободи". З цієї причини треба було в останній хвилині зміняти наші пляни щодо великодніх видань щоденника, яке появляється сьогодні, та англомовного тижневика, який появиться завтра, обмежуючи їх до шести сторінок друку і тим самим виеліміновуючи ряд призначених раніше до друку великодніх матеріялів. Як у попередніх роках, так і цього року „Свобода" не друкуватиметься в Світлі Понеділки за новим і старим стилем, але друкуватиметься у вівторки і появиться з датою середи.

Ювілей Кард. Йосифа у Сиракюзах

Сиракюзи (ЗМ) Українське Громадянство м. Сиракюз й околиці приготовляється до урочистого вшанування 75-ліття народин та 50-ліття Священства Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа — святочним 25-доляровим бенкетом в неділю 16 квітня о год. 5 по пол. Бенкет відбудеться в приміщенні ЛеМойн Менор заходами Громадського Комітету, в якому є численно заступлені місц. українські католицькі товариства, суспільно - культурні установи та молодечі організації. Діловий комітет очолює д-р Олександер Гудзяк, який є містоголовою місц. відділу УККА. Його заступником є п. Вілліям Ліщак, а секретарем мґр Михайло Середович. На бенкеті, враз зі запрошеним гостями, буде присутній Владика Стемфордської Епархії Преосв. Кир Иосиф Шмондюк. Щоб осягнути якнайкращий моральний і матеріяльний успіх, комітет запрошує до участи в бенкеті Шан. Громадян довколичних міст: Обурну, Ютики, Рому та Бінґгемтону. Весь дохід призначено на Фонд Українського Католицького Університету в Римі.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Четвер, 23 березня, 1967

В АМЕРИЦІ

КОНҐРЕС СХВАЛИВ ХАРЧОВУ ДОПОМОГУ Індії, населення якої голодує внаслідок довгої посухи. ЗДА мають в цьому році продати Індії 3,000.000 тонн зерна вартости 190 мільйонів дол. Палата Репрезентантів прийняла ті поправки, що їх поробив Сенат, і тепер законопроєкт має підписати президент Джансон. В окремій резолюції Конґрес закликає інші багаті країни, щоб поспішили з харчовою допомогою індійському населенню. Американські цивільні аґенції зможуть переслати Індії харчів на додаткову суму 25 мільйонів долярів.

РЕСПУБЛІКАНСЬКА ЛІБЕРАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ Ріпон перестерігає поміркованих республіканців, щоб вони не повторили тієї самої помилки, яка була в 1964-му році, коли ліберальні республіканці почали виступати проти кандидатури Беррі Голдвотера аж тоді, коли вже було запізно, і Номінаційна Конвенція найменувала Голдвотера на кадидата на президента. Ріпон заявляє, що тепер консервативний каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен готов повторити республіканцям ту ролю, яку відограв Ґолдвотер в 1964 році. Ріґен, твердить Ріпон, хоче старатися про номінацію. Його консервативна програма принесла б поразку Республіканській партії, тому вже тепер твердить Ріпон, ліберальні поступові республіканці мусять поборювати каліфорнійського губернатора.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ НА КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЗБРОЄННЯ ЛОРД ЧАЛФОН ПЕРЕСТЕРІГ, що довге відтягання справи запляннованого договору проти поширення атомової зброї внеможливить взагалі підписати такий договір. Його виступ стояв у зв'язку з заміром Америки домагатися перервання Женевської конференції роззброєння на яких 5-6 тижнів, щоб в міжчасі дістати згоду від Західньої Нілеччини й Італії на той договір. Ті дві держави, а також Японія, Індія й інші, лякаються, що такий договір поділить всі держави на упривілейовані й другорядні та виставить неатомові держави на загрозу або атомової атаки або бодай атомового шантажу збоку СССР чи Китаю.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВІДБУЛАСЯ 21 Ц. М. КРИВАВА БИТВА за 70 миль на північний захід від Сайґону. На 300 артилеристів з 8 гавбицями і 300 піхотинців з двох сотень, що становили охорону того артилерійського з'єднання, напало коло 2.000 комуністичних вояків. Острілявши спершу їхні позиції мінометами, комуністи пішли в атаку: артилеристи обнизили дула й стріляли шрапнелями просто в ряди атакуючих. Битва тривала 6 годин і скінчилась, коли панцерна частина й танки прийшли в допомогу американцям. Комуністи залишили на бойовищі 423 вбитих, американці втратили 30 вбитих. Разом з іншими боями у тому одному дні комуністи втратили 900 вбитих.

В АФРИКАНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ СІЄРРА ЛЕОНЕ БРИГАДИР ДАВІД ЛЯНСАНА АРЕШТУВАВ тількищо заприсяженого нового прем'єра, заявивши, що представник королеви Єлисавети, генеральний губернатор не мав права того автохтонного діяча призначати на прем'єра. Той бригадир проголосив себе, як єдину владу. Сталось це на тлі міжпартійної ворожнечі. Сієрра Леоне на західньому узбережжі Африки стало незалежною державою в 1961 році, але залишилось членом Британського Коммонвелту.

КОМІСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ДЛЯ ЛЮДСЬКИХ СПРАВ ПЕРЕДАЛА справу боротьби проти невільництва Підкомісії для поборювання дискримінації і для охорони меншин. Африканські держави переперли ще резолюцію, щоб до боротьби проти невільництва добавити боротьбу проти „расового поділу". Хоч міжнародна конвенція з 1955 р. заборонила невільництво й торг невільниками, знавці вважають, що на всьому арабському півострові та в деяких африканських державах все ще існує невільництва й торг невільниками. Дотичні держави ставлять всякі перешкоди заходам Об'єднаних Націй.

ФРАНЦУЗЬКЕ ВІЙСЬКО АРЕШТУВАЛО коло 2.000 сомалійців (на Сході Африки), учасників кривавої демонстрації в столиці Сомалі, Джібуті, з попереднього дня. Всіх їх тимчасово приміщено в таборі для в'язнів, а внедовзі відправлять до сусідньої незалежної держави Сомалі, яка намагається приєднати до себе й французьке Сомалі. Етіопія рішуче противиться цьому й тому підтримує правління Франції в Сомалі.

Амалія Рубель померла у Філядельфії

Філядельфія. — У вівторок, 21 березня ц. р., тут померла відома діячка українського жіночого руху Амалія з Модрицьких Рубель, дружина інж. Івана Рубля та мати спортового діяча інж. Ярослава Рубля. Покійна, колишня вчителька, була довголітньою головою Союзу Українок у Дрогобичі і в Станиславові, організаторкою Жіночого Конгресу 1934 року в Станиславові і головою Суспільної Опіки при Допомоговому Комітеті під час війни. Похорон сл. п. Амалії Рубель відбудеться у вівторок 28 березня о год. 10 рано із церкви св. о. Николая при 24-ій вул. на кладовище Факс Чейз у Філядельфії.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. ЯР. РУДНИЦЬКОГО В ЛАВРЕНТІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Судбурі, Онт. (Б-о). — 17-24-го березня відбувся в цьому місті „Український тиждень" із концертовою та мистецькою програмою в місцевому Лаврентійському університеті, з виставою української книжки в Публічній бібліотеці міста Судбурі. „Український тиждень" почався викладом у Лаврентійському університеті на тему важливости славістики й українознавства в канадійських університетах. Доповідач - гість проф. Яр. Рудницький мав цю доповідь 17-го березня ввечері. Його представив приявним голова Деп. Модерних Мов проф. С. Е. Гендрі. „Український тиждень" пройшов з великим успіхом.

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 OLD YORK RD., PHILADELPHIA 41, Pa.

Вечір на пошану Івана Франка

Ню Йорк. — У суботу 18 березня в домівці 64-го Відділу СУА відбувся заходом того ж Відділу Вечір, в якому взяли участь відома поетеса і письменниця Леся Храплива, сестри Марійка і Квітка Цісик та панна Уляна Близнак.

Вечір цей, що був рівночасно і Ширшими Святочними Сходинами 64-го Відділу відкрила голова п. Аполонія Книш. Привітавши учасниць, гостей і членок, п. Книш попросила до слова Лесю Храпливу та підчеркнула, що хоча всім нам доводилось багато чути про І. Франка, то сьогоднішня доповідь на тему „Франко і діти" напевно додасть щось нове до наших знань.

У своїй цікавій, добре опрацьованій і виголошеній доповіді п-а Леся Храплива змалювала нам чітко Франка, який так багато написав для дітей і зумів їхні проблеми та процеси росту, шукань, поневір і зневіри так глибоко відчути і так майстерно передати в своїх творах. Пишучи багато казок про звірів, Франко хотів, щоб діти розуміли цей інший світ, в якому змагались добро, жорстокість, хитрість і сила.

Дует сестер Цісик — п. Марійка фортепіян, п. Квітка скрипка, був на високому мистецькому рівні.

Про п-у Марійку, відому вже піяністку, розповідати не треба. Її самостійний концерт, який відбудеться 2-го квітня в Інституті Америки, скаже про неї краще і більше. Панну Квітку ми почули в дуеті вперше, і радіємо її великим, всесторонним обдаруванням.

Закінчила Вечір п. Уляна Близнак, п р оделкямувавши „Каменярів" І. Франка. Нашій талановитій і працьовитій молоді бажаємо дальших успіхів і зростань!

С. С.

ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ДОВЖЕНКОВІ В НЮ ЙОРКУ

К. П. „ЗАРЕВА" влаштовує Вечір, присвячений О. Довженкові, який відбудеться в п'ятницю 31 березня о 7:30 веч. у Фрідом Гауз 20 захід 40 вул. в Ню Йорку, з такою програмою: висвітлення Довженкового фільму „Земля" та оцінка його мистецьких і технічних вартостей пп. Й. Гірняком і С. Новицьким.

ВСТУПАЙТЕ Б ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

СПОРТ

редагує В. СОХАН

Цьогорічний Кругольний Турнір УНСоюзу відбудеться в просторих і гарно вивінуваних кругольних алеях у North Park Bowling Lanes при East Ridge Road and Hudson Avenue (Rt. 104) в Рочестері, Н. И. В турнірі, який почнеться вже о год. 8.30 рано 15-го квітня поодинокими і подвійними грами, візьме участь за повідомленням Комітету близько 300 змагунів. Вони змагатимуться в конкуренціях поодиноких і подвійних гор та в дружинових першостях. Останній реченець зголошень —1го квітня 1967 р. Приймають зголошення змагунів — чоловіків:

Mr. John Sorokti, 3810 St. Paul Blvd., Rochester, N.Y. 14617; Phone: 342-9521.

та змагунок — жінок:

Miss Mary Heiden, 103 Meadowood Road, Rochester, New York 14616; Phone: 663-4174.

Переможці поодиноких конкуренцій одержать чаші та грошові нагороди, які будуть їм вручені на бенкеті, що відбудеться того ж дня в суботу, 15-го квітня, о год. 7-ій вечером в залі Українського Американського Клюбу при 292 Гадсон евню в Рочестері.

— о —

„ТРИЗУБ" — „ДОЙЧУНҐАРН

В неділю, 26-го березня, о год. 3-ій по полудні, на грищі при 29-їй і Клірфілд вулицях у Філядельфії відбудуться футбольні змагання з циклу гор за Чашу ЗДА між „Тризубом" і „Дойчунґарн". Ця фінальна зустріч стейту за чашу і чемпіонат Америки була визначена тиждень раніше, але її відкликано через покрите снігом грище.

— о —

КВИТКИ НА ЗМАГАННЯ „ДАНДІ" — ЗБІРНА УКРАЇНЦІВ ВЖЕ У ПРОДАЖУ

Минулої суботи вже появилися у продажу квитки вступу на міжнародні футбольні змагання „Данді", Шотляндія — Збірна Українців, що їх спонзорує Український Народний Союз за апробатою і під протекторатом УСЦАК. Ці перші цього роду міжнародні футбольні змагання репрезентації українців ЗДА і Канади відбудуться в середу, 10 травня 1967, о год. 8.30 вечором на стадіоні ім. Дж. Ф. Кеннеді в Гаррісоні, Н. Дж. містечку між Джерзі Ситі та Нюарком.

Квитки у продажу вже мають такі установи та крамниці:

В НЮ ЙОРКУ:

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в канцелярії адв. Івана Флиса
98 Друга Евню
Ню Йорк, Н. И.

„АРКА"
48 Іст 7-ма Вулиця
Ню Йорк, Н. И.

В НЮАРКУ:

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в канцелярії пані Анни Дубас,
771 Санфорд Евню
Нюарк, Н. Дж.

В цьому ж бюрі приміщується Футбольний Комітет УНСоюзу, який займається цими міжнародними футбольними змаганнями.

„Дніпро"
698 Санфорд Евню
Нюарк, Н. Дж.

Українська Централя (УНДім),
140 Проспект Евню
Нюарк, Н. Дж.

„Чорноморська Січ"
688-690 Санфорд Евню
Ірвінґтон, Н. Дж.

— о —

КРУГОЛЬНИЙ ТУРНІР УНСОЮЗУ В РОЧЕСТЕРІ, Н. И. 15 КВІТНЯ 1967 Р.

На знімці члени Комітету Кругольного Турніру УНСоюзу. Сидять у першому ряді зліва: Марія Ковальчук, Василь Гуссар — голова Комітету, Катерина Федоришин, Стела Гошовська і Стела Гуссар. В другому ряді: Марія Гайден, Каролина Гуссар, Лярі Санаґурський, Катерина Климців, Іван Кучмій. В останньому ряді: Юрій Панкрат, Василь Татиґа, Франко Кубарич і Роберт Гуссар.

УССКА ПРАЦЮЄ ТА ЗВІТУЄ

Мабуть читачі „Свободи" вже призабули, що означають тих п'ять букв, бо вони появились щойно вліті минулого року на змаганнях на „Союзівці" коли члени нашого товариства „Український Студентський Спортовий Клюб Америки", продовжуючи гарні традиції УССК зі Львова, в числі кільканадцяти брали участь у тенісових змаганнях та у всіх плиавацьких конкуренціях, здобувши перше місце та одержавши в нагороді чашу. Незабутнім лишилось для всіх членів надзвичайно гостинне приняття на „Союзівці".

Членами нашого клюбу є українські студенти різних університетів (деякі ще зі середніх шкіл), не лише з Філядельфії та околиці, але з дальших місцевостей, та не лише нові еміґранти, але також українці, народжені вже в Америці.

По змаганнях у вересні 1966 р. відсвятковано товариською вечіркою перемоги на „Союзівці", та роздано всім учасникам медалі за здобуті перші місця. Відтак відбулись Загальні Збори членів, на яких дотеперішній основник і голова УССКА інж. Олексій Ценко, з огляду на виїзд до Ітаки (Корнел Університет для продовження студій), уступив, вибрано нову Управу в такому складі: Роман Когут — голова, Олег Дражньовський — заступник голови, Ярема Ракочий — секретар, Роман Новаківський — скарбник та Захарій Вовчак — хронікар. Рівночасно вирішено не переривати праці але готуватись до майбутніх змагань не лише на „Союзівці, але і в інших місцевостях.

Члени відбувають сходини принайменше раз на місяць, вплачують точно вкладки та збирають фонди на спортовий виряд та кошти збірної участи у майбутніх змаганнях.

Осінню деякі члени вправляли гру в теніс, інші плиавають у басейнах, деякі вправляють „джудо", а зимою бульшість їздить на лещетах.

Управа УССКА вписала клюб до місцевого Відділу УККА, а в часі Різдвяних Свят, мимо сніговії, зорганізовано коляду, в якій взяли участь понад 20 членів та заколядували 310 дол. на церкву Христа Царя на Найставні.

На день 1-го квітня УССКА приготовляє Весняну Забаву, яка відбудеться в залі УСТ „Тризуб", з веселою програмою, буфетом, льосуванням нагород. На забаву запрошений загал української молоді, а в першій мірі всі українські студенти з Філядельфії та околиці.

Прес. референт УССКА

ДО ЮВІЛЕЮ МИКОЛИ ЛИСЕНКА

Крім показу лише „кращих опер" Миколи Лисенка в Києві, у зв'язку з 125-річчям з дня народження кляcика українськоз музики, та кількох концертів, — повідомляє „Рад. Україна" з 15 березня: „Начальник поштового управління Міністерства зв'язку УРСР А. К. Гриддін розповів, що до знаменної дати випущено 6-мільйонним тиражем ювілейний конверт з портретом М. В. Лисенка. Для полтавського вузла зв'язку виготовлено спеціяльний поштовий штемпель для погашення марок 22 березня 1967 ."

● **Розвідка Вільного Китаю** з осідком на Тайвані (Формозі) впевняє, що жнива на китайському суходолі вийдуть погано та що все одно не будуть всилі покрити запотребування китайського населення. За одну з головних причин подають факт, що китайські „червоноґвардійські" ватаги, що їх вислано з великих міст на села розпропаґандовувати селян, поїли всі харчові резерви. На осінь заповідають нову хвилю завоушень в Китаї.

Суд оскаржує Шо за участь у змові вбити президента Кеннеді

Ню Орлінс, Луїзіяна. — Суд 22-го березня оскаржив 54-річного Клея Л. Шо в участі у змові вбити президента Джана Ф. Кеннеді. Суд діяв після двогодинного переслухання свідка Перрі Реймонда Руссо, який зізнав, що чув, як Лі Гарві Освалд, Дейвід В. Феррі і Клей Л. Шо змовлялися вбити президента Кеннеді. Шо перебуває на волі за кавцією 10,000 дол. Він дістав дозвіл від суду виїхати на відпочинок до Міссіссіпі, бо він прибув до суду зі шпиталю, де перебував від п'ятниці, лікуючися від болів у спині. Ще не визначено дня судової розправи проти Шо. Його адвокат заявив, що підсудний не може признатися до закидуваної йому вини і буде заявляти на розправі про свою невинність. Шо в дні вбивства 22-го листопада 1963-го року перебував у Сан Франсіско як директор великої торговельної фірми. Головний прокуратор ЗДА Ремсі Кларк заявив два тижні тому у Вашинґтоні, що аґенти ЕфБіАй переслухували Шо зараз після вбивства президента Кеннеді і не знайшли його вини, тому його не судили, бо тоді стверджено, що Освалд діяв сам і не був членом жадної змови. В оскарженні Шо не говориться про те, що Кеннеді вбито внаслідок змови, але твердиться, що Шо був присутній під час того, як Освалд і Феррі змовлялися вбити Президента.

Клим Чічка-Андрієнко помер у Німеччині

5 березня помер у Роттенбурґу над Фульдою в Західній Німеччині оперовий і концертовий співак Клим Чічка - Андрієнко. Покійний був відомим співаком-тенором старшої ґенерації. Від 1923 до 1927 р. виступав у різних ролях в опері у Львові під псевдонімом Квітковський. Рівночасно працював у „Рідній Школі" у Львові; він перший зорганізував для „Рідної Школи" американську допомогу. За книжку про нищення українського шкільництва в Галичині „В світлі законів і практики", яку він написав під псевдонімом Федорович. мусів покинути ріні землі і виїхати за кордон. В Берліні продовжував студії співу і виступав з концертами по цілій Німеччині. В тому часі покійний діставав дуже добрі критики; в деяких ставили його нарівні з Карузом. Написав велику працю про мистецтво співу (ще в рукописі).

О. С.

Банки зменшують відсоток від позичок

Ню Йорк. — Один із найбільших банків у ЗДА вирішив зменшити відсотки від позичок із 5.75 до 5.50. Це Морґан Траст Компані. Сподіваються, що за прикладом цього великого банку підуть інші американські банки, і внаслідок цього подешевшає кредит великим промисловим компаніям. Зменшення промислових позичок спричинить і менші відсотки від позичок на морґеджі, які почали були зменшуватися вже від початку цього року. Покищо не передбачають менших відсотків від позичок на менші споживчі цілі. Банк Морґана пішов за прикладом найбільшого банку в Ню Йорку Чейс Манґеттен, який 27-го січня перший зменшив був відсотки від позичок з 6-ох відсотків до 5.75. Тоді інші банки виступили були проти цього банку, кажучи, що він завчасно зменшує відсотки. Покищо інші банки не зареаґували на акцію банку Морґана, бо повідомлення про менші відсотки появилося аж в 4:30 по полудні, коли банки були вже закриті.

Газета в Сиракюзах про збірку на Український Університет у Римі

Сиракюзи, Н. И. — Місцева газета „Пост-Стандард" з 17 березня, поміщуючи велику фотознімку з портретом Кардинала Йосифа Сліпого та трьома організаторами бенкету і збірки фондів на УКУ в Римі, повідомляє, що праця того Університету буде скерована проти комунізму. В замітці переказано коротку біографію Верховного Провідника Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого; згадано, що в 1945 р. комуністична влада в Україні зліквідувала Українську Католицьку Церкву та заповіджено бенкет з метою збірки фондів на УКУ, що відбудедться 16 квітня в „Ле Мойн Мейнор". На фотознімці бачимо ініціяторів і впорядників того запляннованого бенкету: Івана Кіцака, Впр. о. Василя Середовича і д-ра Олександра Ґудзяка, керівника Фонду УКУ в Сиракюзах. „Пост-Стандард" повідомляє також своїх читачів, що цього року українці - католики відзначають 75-річчя народження Кардинала Йосифа Сліпого і 50-річчя його праці на полі Христової Церкви.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У статтю п. н. „240-ий Відділ УНСоюзу вирішив стати членом ФКУ", що появилася в „Свободі", ч. 30, з 18-го лютого вкралися помилки у прізвищах членів Президії зборів та членів уряду цього Відділу. Має бути: Секретарем Президії був Богдан Семків, рекордовим секретарем є Марко Криськів, а Контрольну Комісію творять: Максим Задойний, Михайло Бібик і Григор Карась.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що 21-го березня 1967 року відійшла у Вічність заосмотрена Найсвятішими Тайнами

бл. п.

Амалія з Модрицьких
РУБЕЛЬ

б. учителька, довголітня голова Союзу Українок у Дрогобичі і Станиславові.

ПАНАХИДА буде відправлена в понеділок, 27-го березня ц. р. о год. 8:30 вечора у похоронному заведенні Креденсора, Braun & 25th St., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 28-го березня 1967 року о год. 10-ій ранку з церкви св. о. Миколая, 24-та вул. і Поплар на кладовище Факс Чейс у Філядельфії, Па.

В глибокому смутку:
ІВАН — муж
ЯРОСЛАВ і ЯРОСЛАВА — син з дружиною
МИХАЙЛИНА КНЯЖИНСЬКА — сестра
та Родина

●

Замість квітів на могилу Покійної, просимо складати пожертви на добродійні цілі.

2330 Poplar St., Philadelphia, Pa.